

ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

วรุฒม์ชัย นवलพลับ

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิจัย : ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาใน สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้เขียน : นายวรุฒม์ชัย นवलพลับ

ชื่อปริญญา : ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา : 2559

อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ สุภนิต อารีหทัยรัตน์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูจำนวน 140 คน ในสังกัดงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร และใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 103 คน โดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .830 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ วิเคราะห์ค่าโดยใช้ค่า t-test แบบ Independent สำหรับระดับการศึกษา วิเคราะห์ค่าโดยใช้ค่า (One-way analysis of variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ้(Scheffe's Post hot Comparison)

*สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ ครู ภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษา

บทนำ

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว แต่ละประเทศจึงจำเป็นต้องเรียนรู้การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายของกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันอย่างรุนแรงนี้ ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมวัฒนธรรม และมีจิตอาสาบริการในการดำรงชีวิต จะช่วยให้มีความพร้อมในการดำเนินชีวิตเมื่อสถานการณ์มีการเปลี่ยนไป ซึ่งการศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้มีความรู้ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พร้อมทั้งจะขับเคลื่อนประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ดังนั้น การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการให้บริการทางการศึกษาและเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน จึงต้องมีภาวะผู้นำเพราะผู้นำเป็นสัญลักษณ์ เป็นตัวแทนขององค์กรและเป็นจุดรวมพลังของทุกคนในองค์กร ส่งผลต่อการนำสถานศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้า เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี และทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรัก ความศรัทธาและพร้อมที่จะปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและเต็มศักยภาพ และในขณะเดียวกัน โลกยุคใหม่ต้องการผู้นำที่มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์และมีเจตจำนงที่แน่วแน่ในการพัฒนางานไปสู่ทิศทางใหม่ ๆ มองกว้าง คิดไกล และใฝ่สูง เป็นคนเก่ง โดยมีพื้นฐานยึดมั่นในการเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพและให้เกียรติแก่ผู้ร่วมงานทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนคนอื่น (ประเวศ วะสี 2543: 47)

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ซึ่งยังมีการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวค่อนข้างจำกัดในบริบทของสังคมไทย เพื่อที่จะได้เสนอผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารของสถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพและนำไปสู่การแก้ปัญหา พัฒนา ปรับปรุงด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาของสังคม ของประเทศชาติ และคุณภาพของสังคมไทยในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขต
ประเวศ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขต
ประเวศ กรุงเทพมหานคร จำแนกระหว่าง เพศ และประสบการณ์ ในการทำงาน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูในสังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำนวน 140 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน ได้รับแบบสอบถามคืนที่สมบูรณ์และสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศและประสบการณ์
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขต
ประเวศ กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร จำแนก 5 ด้าน คือ 1)ด้านการฟัง 2)ด้านการเชี่ยวชาญรักษา 3)ด้าน
การโน้มน้าวใจ 4)ด้านการมองการไกล 5)ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Congruence (IOC) เท่ากับ .90 และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .830 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขต
ประเวศ กรุงเทพมหานคร ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้อง ในการตอบ
แบบสอบถามแล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล
2. นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส

3. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศและประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขต ประเวศ กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ ราชดำเนิน และโดยภาพรวม แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขต ประเวศ กรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ครูที่มีเพศต่างกันครูมีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการฟัง มีการแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำ มากกว่าเพศชาย และด้านการเชี่ยวชาญรักษา มีความแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำ มากเพศชาย

3. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องข้อความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานครพบว่าประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ครูที่มีต่อภาวะผู้นำผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตประเวศกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยนำมาอภิปรายตามรายด้านดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจะนำมาอภิปรายตามรายด้าน ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการฟัง พบว่าความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขต ประเวศ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารตั้งใจฟังในสิ่งที่ครูพูดด้วยใจที่เปิด กว้างปรึกษาและรับฟังความคิดเห็นของครูและพิจารณาข้อมูลตัวอย่างระมัดระวังก่อนการการตัดสินใจ

สนับสนุนให้มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันระหว่างบุคลากรเพื่อรับฟังข้อชี้แนะที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน เปิดใจยอมรับข้อจำกัดหรือข้อบกพร่องของตนเอง แสดงออกถึงความเคารพและให้เกียรติครู ในขณะที่รับฟังเรื่องหรือประเด็นต่างๆ ความเข้าใจความต้องการจำเป็นของครู คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เข้าใจครูมากกว่าเรียกร้องให้มาเข้าใจตนเอง และส่งเสริมและให้กำลังใจครูในการแก้ไขปัญหา และสนับสนุนสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิราภา นาคะพงษ์ (2556) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษากับสภาพองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี ตามการรับรู้ของครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยดังกล่าวอาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเห็นคุณค่าและให้ความสำคัญกับบุคลากร ใช้การฟังและการทำความเข้าใจในเรื่องที่ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็นด้วยความตั้งใจจริง ซึ่งจากข้อค้นพบ ถึงแม้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี จะมีพฤติกรรมกรฟังผู้ร่วมงานด้วยความตั้งใจ แต่ทว่าผู้บริหารควรเปิดใจยอมรับฟังข้อบกพร่องของตนเองจากเพื่อนร่วมงานให้มากขึ้น และให้บริการเพื่อนร่วมงานตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการในทุกด้านเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา (Greenleaf อ้างถึงใน บังอร ไชยเผือก 2551)

1.2 ด้านการเชี่ยวชาญรักษา พบว่าความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพิเศษ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารให้กำลังใจและส่งเสริมครูให้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ให้คำแนะนำเพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ แสดงถึงความกรุณาและการให้อภัยต่อผู้อื่นแม้ว่าอาจไม่มีการตอบสนองก็ตาม เปิดโอกาสครูเข้ามาปรึกษาปัญหาด้านต่างๆ พร้อมร่วมแก้ไขปัญหาด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้นที่จะแสวงหาแนวทางช่วยเหลือแก่ครู ให้คุณค่าของตนเองและผู้ร่วมงานเพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนและส่งเสริมและให้กำลังใจครูในการแก้ไขปัญหา และสนับสนุนสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แบลนชาร์ด (Blanchard อ้างถึงใน จีรวรรณ เล่งพานิชย์ 2554: 183) ที่กล่าวว่า ผู้นำที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มจากภายในและต้องเริ่มจากหัวใจ ต้องเปลี่ยนจากผู้นำที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนเป็นผู้นำที่หัวใจคำนึงถึงผู้อื่น อำนวยความสะดวกและร่วมกันกำกับติดตามงาน ที่สำคัญคือ การมุ่งสร้างภาวะผู้นำแก่ผู้อื่น โดยทำตัวเสมือนผู้ให้บริการเพื่อให้ทุกคนสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้วยเหตุนี้หลักการของภาวะผู้นำใฝ่บริการจึงเหมาะสมกับรูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาท่ามกลางกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ ซึ่งเมื่อมี

การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ผู้บริหารจะต้องหาวิธีการที่จะทำให้สมาชิกมีทัศนคติที่ตรงกัน มีความพร้อมและร่วมมือร่วมใจกัน

1.3 ด้านการโน้มน้าวใจ พบว่าความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารพุดจูงใจครูให้ปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ด้วยความเต็มใจ โน้มน้าวให้ครูพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงและประยุกต์ใช้แนวคิดใหม่ๆ ในการพัฒนา กระตุ้นให้ครูตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการปฏิบัติการกิจต่างๆ มากกว่าที่ใช้การบังคับ พยายามสร้างความเห็นพ้องให้ครูร่วมมือกันแบบประชาธิปไตย มีจุดมุ่งหมายและทิศทางในอนาคตของโรงเรียนได้ชัดเจน วิเคราะห์สถานการณ์ที่เป็นปัญหาของโรงเรียนในทุกมิติอย่างเข้าใจลึกซึ้ง และมีกลวิธีพัฒนาผู้ร่วมงานให้เข้าใจกันและมีวิสัยทัศน์ร่วมกันแสดงออกถึงการมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาร์ควอดท์ (Marquardt 2550: 369) กล่าวว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ต้องการผู้นำที่มีความมุ่งมั่นและเป็นแบบอย่างที่ดีในการเรียนรู้ เมื่อผู้บริหารเชื่อในคุณค่าความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้แล้ว พวกเขาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีที่กระตุ้นหรือรื้อฟื้นในการเรียนรู้และส่งเสริมให้ผู้อื่นได้เรียนรู้ด้วย ผู้บริหารควรมองตนเองว่าเป็นผู้ฝึกสอน (Coach) เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) และผู้สนับสนุน (Advocate) ที่จะช่วยส่งเสริม ผลักดัน และสร้างเสริมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในองค์กรของตนเองอยู่ตลอดเวลา ซึ่งผู้นำลักษณะอย่างนี้ มีลักษณะใกล้เคียงกับลักษณะของภาวะผู้นำให้บริการตามแนวความคิดของกรีนลีฟ (Greenleaf 1977)

1.4 ด้านการมองการณ์ไกล พบว่าความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เพื่อความเจริญของโรงเรียน มีการใช้ข้อมูลในการวางแผนและแก้ปัญหาในองค์กรอย่างสร้างสรรค์ สามารถคาดการณ์และวางแผนล่วงหน้าถึงอุปสรรคต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นและให้แนวทางปฏิบัติแก่ครูได้อย่างเหมาะสม สามารถชี้แจงนโยบายเป้าหมายและแนวทางในการปฏิบัติงานต่อครูได้ชัดเจน แสดงเป้าหมายของการทำงานที่มีความหมายและเอื้อประโยชน์ต่อส่วนรวม มีความรับผิดชอบเพื่อความสำเร็จของงานและพร้อมรับผิดชอบร่วมกับผู้อื่น มุ่งพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศเพื่อคุณประโยชน์ต่อสังคม โดยไม่แสวงหาความโดดเด่นหรือรางวัลจากการช่วยเหลือผู้อื่น

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาฟท์ (Daft อ้างถึงใน จีวรธรรม เล่งพานิชย์ 2554: 201) ที่กล่าวว่า ในองค์การแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารจะต้องสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันของบุคลากร และแสดงบทบาทเป็นผู้นำให้บริการ ซึ่งหมายถึงจะต้องเรียนรู้ที่จะนำในรูปแบบการร่วมคิดร่วมตัดสินใจมากกว่าจะเป็นการใช้อำนาจ และผู้นำ

จะต้องช่วยให้บุคลากรเห็นภาพรวมขององค์การทั้งหมด ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ริเริ่มการเปลี่ยนแปลง และเพิ่มความสามารถของบุคลากร และเสถียรหรือการเป็นผู้ให้ในการปฏิบัติงานเพื่อเปลี่ยนแปลง องค์การในอนาคต ในทำนองเดียวกันลอปป์ (Laub อ้างถึงใน จิรวรรณ เล่งพานิชย์ 2554: 201) อธิบายว่า การมีวิสัยทัศน์มีความจำเป็นต่อผู้นำที่ดี ดังนั้นผู้นำต้องสร้างวิสัยทัศน์และสื่อสารวิสัยทัศน์เพื่อให้ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์การ

1.5 ด้านมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล พบว่าความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาใน สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึง รับฟังข้อมูลป้อนกลับจากครูเกี่ยวกับการพัฒนาครู สามารถสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองจนประสบความสำเร็จ ชมเชย ให้รางวัลแก่ครูที่กระทำความดีให้กับ โรงเรียนและผลักดันให้มีความสามัคคีมากกว่าการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ แสงระวี บุอ่อน (2557) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของ นักเรียนต่อภาวะผู้นำผู้บริหารของสถานศึกษาโรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ภาวะผู้นำผู้บริหารของสถานศึกษามี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจของนักเรียนคือผู้ที่ให้บริการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ภาวะผู้นำไฟ บริหารของสถานศึกษาเป็นภาวะผู้นำที่ผู้บริหารอุทิศตัวรับใช้ บริการ เสถียรให้ผู้อื่นทั้งทางด้าน จิตใจและความสามารถ และเน้นการพัฒนาผู้ร่วมงานให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอยู่เสมอ จึงมีส่วนทำให้ ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เป็นทีมมากขึ้น โดยผ่าน กระบวนการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่มีลักษณะต่อเนื่องและบูรณาการเข้ากับการทำงาน และมีการกระจาย อำนาจให้แก่ครูและบุคลากรอื่น เพื่อกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ดังที่ มาร์ค วอร์ทและเรย์โนลด์ (Marquardt & Reynolds อ้างถึงใน พัทธสีดา มีบุญ 2553: 29) ได้เสนอแนวทางในการ พัฒนาไปสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ไว้ว่า ต้องมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของทีม เพราะการเรียนรู้เป็น ความสามารถของทีม ที่จะเข้าสู่วิธีการร่วมคิดอย่างแท้จริงและเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ เพราะไม่ใช่ บุคคลเดียวแต่ต้องเป็นทีมงานถึงจะเป็นหน่วยการเรียนรู้พื้นฐานในองค์การสมัยใหม่ จึงทำให้ผู้ร่วมงานเกิด ความสามัคคีทั้งระหว่างผู้บริหารกับผู้ร่วมงาน และระหว่างผู้ร่วมงานด้วยกันเอง

ทั้งนี้จากผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาในข้างต้น สามารถอภิปรายผลได้ว่า ความพึงพอใจของครูต่อ ภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ก็จะมี ส่งผลให้ประสิทธิภาพของสถานศึกษาพัฒนาเพิ่มมากขึ้นได้เช่นกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการ

พัฒนาคุณลักษณะของภาวะผู้นำให้บริการในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะโน้มน้าวใจ และด้านการมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล เพราะผลของการวิจัยแสดงให้เห็นว่ามีแนวโน้มช่วยพัฒนาสถานศึกษา

2.การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานครแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิราภา นาคะพงษ์ (2556) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษากับสภาพองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี ตามการรับรู้ของครู พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวเป็นเพราะ ผู้บริหารให้สำคัญครูที่มีเพศต่างกันเท่ากันโดยมีใจเป็นกลาง ให้ความรู้แก่ครูที่ปรึกษาเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนให้มีการทดลองร่วมกันในโอกาสพิเศษต่างๆเพื่อก่อให้เกิดน้ำหนึ่งใจเดียว สร้างและพัฒนาทีมงานให้มีพลังและร่วมใจกันทำงานอย่างสร้างสรรค์ ปลุกฝังให้ทุกคนเอาใจใส่ซึ่งกันและกันเพื่อสร้างวัฒนธรรมความเอื้ออาทรให้เกิดขึ้นในโรงเรียน และผลักดันให้มีความสามัคคีมากกว่าการแข่งขัน

3.เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงระวี บุอ่อน (2557) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร กล่าวว่า เมื่อเปรียบเทียบนักเรียนที่มีประสบการณ์โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันนั้นอาจจะเป็นเพราะว่า ครูในโรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญมีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนและได้ศึกษาหาความรู้ใหม่ๆโดยผู้บริหารได้นำวิทยากรมาอบรมด้านการเรียนการสอนและได้ศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ โดยผู้บริหารได้นำวิทยากรมาอบรมด้านการเรียนการสอนเพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียนร่วมกันไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์น้อยหรือมากก็ได้รับทราบนโยบายของโรงเรียนผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับครูทุกคน ทำให้ครูรับรู้ถึงสภาพปัญหาที่เกิดจากการทำงาน ร่วมกันแก้ไขปัญหา ทำให้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขต
ประเวศ กรุงเทพมหานครมีข้อเสนอแนะดังนี้

1) ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารทั้งในด้านการฟัง ด้านด้าน
การเยียวยา รักษา ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล ด้านการโน้มน้าวใจและด้านการมองการณ์ไกล เพราะเป็นสิ่ง
สำคัญที่จะช่วยทำให้ผู้บริหารรับรู้ถึงคุณค่าและความสำคัญของผู้ร่วมงาน อันจะส่งผลให้ผู้ร่วมงานรู้สึกมี
คุณค่าและความสำคัญ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารงานของสถานศึกษาให้ดีมาก
ขึ้น

2) ควรเปิดใจรับฟังผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อบกพร่องของตนเอง รวมทั้งข้อมูล
ย้อนกลับอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานโดยการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามาปรึกษาปัญหาด้านการงานและ
ปัญหาส่วนตัวมากขึ้นด้วยความเต็มใจ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในองค์กรมากขึ้น เนื่องจากผลการวิจัย
ได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาด้านการฟังกับ
สภาพองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำต่อการบริหารสถานศึกษา
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาระหว่าง
นักเรียนกับผู้ปกครองนักเรียนด้วย
3. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำผู้บริหาร เช่น ความฉลาดทางอารมณ์
ความเชื่อในอำนาจแห่งตน ฯลฯ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้เรียนรู้การพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้นำ
แบบใฝ่บริการ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ (2545) แนวทางการบริหาร โรงเรียนปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้
กรุงเทพมหานคร ครูสภา
จิราวรรณ เล่งพานิชย์ (2554) “โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำแบบใฝ่บริการของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา

- บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ชลธิชา อนันต์นาวี (2554) “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรีเขต 3” งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
- ถวิล อรัญเวศ (2544) “นักบริหารมืออาชีพในยุคเขตพื้นที่การศึกษา” *วารสารวิชาการ* 4, 2 (กุมภาพันธ์) : 17-18
- รุจิราภา นาคะพงษ์ (2556) “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษากับสภาพองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี ตามการรับรู้ ของครู” สาระนิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บริหารการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วิระเวก สุขสุคนธ์ (2555) “การสร้างรูปแบบภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” คุษฎิณีพนธ์ปรัชญาคุษฎิบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
- ประเวศ ะสี (2543) *ผู้นำ* พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร มติชน
- สุรศักดิ์ ปาเฮ (2554) “O-NET : บทสรุปที่สวนกระแสการปฏิรูปการศึกษาไทย. ใน *การประชุมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต 2* วันที่ 27 พฤษภาคม 2554 ห้องประชุมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่เขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2
- สำนักทดสอบทางการศึกษา (2556) *ผลการประเมินผู้เรียนระดับชาติ ปีการศึกษา 2555 : บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย* กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- แสงระวี บุอ่อน (2557) “ความพึงพอใจของนักเรียนต่อภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร”